

OHOTNIK | Makar Evsejev. Ęrzän jovkst

Ęräs-ajš atät-babat ve ohotnik. Ulnešt synst kavto cörynest. Tuš ohotniks virga jakamo. Jakaš, jakaš — sizeš, čavmoks mezejak ěž muk. Ozaš peňka präs ojmseme i matedevs. Syrgojš — ikelenž ašti narmuň. Kepedize ohotniks ružijanžo i arci narmunst ledme. Narmuňš lomaneň keľsě meri tenž: „Ilämak leťt, ohotnik, — kundaž kundamak!” Ohotniks kundyze narmuneňt i kandyze kudov. Narmuňš karmaš alyjamo — čistě syrneň al alyi. Ohotniks karmaš altněň ěsně mikšneme i süpalgać.

Kepeteć vojna. Ohotnikeň saiž saldatoks. Altněň ěsně karmaš mikšneme nizě. Tonać avasteň jakamo ve lomaň. Son ulneš sörmas sodycä. Son meri avasteň: „Nevtik moneň se narmuňst, kona alyi syrneň alt.” Avaš nevtize. Narmuňst tutmaso sörmadož: „Ki sěvsazo moň sedeem, se teeви inäzoroks, ki sěvsazo maksom, se uli knäzeks.”

Alužoš lovnyze te sörmadovksont i meri avasteň: „Pečksak narmunst moneň — karman tenť sakšnomo, a pečksak — a karman.” Ohotnikeň niš pečkize narmunst i putyze kaštots pijme, sonš liss kudostont ta kov.

Cörynenž kavonest jakiľt školas tonavtleme. Sasť synš školasto obidamo. Pekest vast, kudosont ki-jak araš. Varčtasť kaštomosteň — toso narmuň pidež. Syveldent synš ěšt jarcak — pelst avadost, — targiž narmunst pocto sedejtneň-maksoťneň i sěviž. „Te”, meri, „avaneň azdavi!” Pokš cöraš sěvize sedejšť, a viškineš — maksont, i tust tago školas.

Saš avant alužozo. Avaš targize kaštots narmunst i celom putyze alužont ikelev stolanks. Alužoš vasňajak varčinke sedejtneň-maksoťneň, — synš arast narmunst potso. Kežijavć — jarsamojak ěž karma. Saize narmunst i cerepkanek-meznek mastor vaks vaćkodize. Avaš karmaš ěsněž kevtstneme, mejš son istä kežijavć: pećkevtize narmunst, nej a jarcy ěstědenž. Alužoš meri: „Mon sěviksěleň ansäk narmunst sedeenzě-maksonzo, a synš uš arast narmunst potso, — ta ki sěviňze synst.” I karmaš avant ějsě kevtstneme — ki sěvinze narmunst sedeenzě-maksonzo. Avaš meri: „Moňtemeň sakšnost cöryneťne obidamo, synš nať sěviž.” Alužoš meri: „Pećkiľ kavonest cöryneťneň i sedeest-maksost pidiť. Vandy san — sěvsyn”.

Omboce čistě avas cöryneťneň školas ězinž nolda, pekstynze kudykele cülans i kučize rabotnikenzě pećkemest, sonš kadovs kudos. Robotniksteň žalť marävst cörynetne pećkems, son sainze synst dy noldynze kudykelke valmava paksäv, tarkazost pećkaš kiska dy psaka. Koda pečkize kiskant, kiskaš „cij” merš. Avaš praš mastorov i meri: „Te, nať, pokš cörant pečkize.”

Alamos aštež robotniks pečkize psakant. Psakaš „mäv” merš. Avaš tago praš i meri: „Te, nať, viška cörant pečkize.”

Robotniks kalminze kiskaťneň-psakaťneň, a sēdeest-maksost maksyňze avasteň. Avaš pidinze synst alužonstěň.

Saš alužoš. Avaš targinze kiskaň-psakaň sedejtneň-maksotneň i putyňze ikelenzě. Alužoš suskize kiskaň sedejsť i meri: „Te pokš cōranť sedejsť, činezě-jak kiskaň.” Mejle suskize psakaň sedejsť i meri: „Te vana viška cōranť sedejsť, — činezějak psakaň.” Sevzinze alužoš kiskaň-psakaň sedejtneň i tuš kudov.

A cōryneťne list paksās i tušť čiez kov selmest neít, kov pilest mariť. Čijsť, čijsť — pačkoťst ki rašks. Pokš cōraš meri viškinesteň: „Nu, brat, davaj nej javdanok. Mon tujan ve kivanť, ton azō ombocevanť. Inečin čistě, ki ęstědenek živ uli, lisezě te ki-raškosteň vasodme.” Prostāsť kavonest i javsť: vejke tuš ve kijavanť, omboce — ombocevanť.

Pokš cōraš molś, molś — pačkoć ošos i sovaš berākške kudov ve babineneň udomo. Se ošněňť purnyť samoj ināzoro. Vesemeň purnyž promksos, javšešť kedgast svečat i učít: kiň svečazo sonś kurvazi, se uli ināzoro.

Babineš meri cōryneťneň: „Azō tongak ināzoroň purnamo, a kurvazi-li svečat. Valmalga vesemeň teťcť.” Cōraš kulconize babiněť — son-gak lissť promksos. Maksť sonenzě-jak sveča. Kodak saize svečanť kedezěnzě — kurvajsť svečazo. I putyž sonzě ināzoroks.

Viška sōraš molś, molś — pačkoć veles, siveć sūpav lomaneň robotnikeks i karmaš kecěnzě ęřamo.

Saš ineči. Syň kavonest list se ki-raškosteň, kosto javsť. Vasoć vejsť i karmasť vejkest-vejkest turtov jovtleme, konast koda ęri. Lecť melezěst tetāsť-avast i syrgasť synst varčamo.

Čopulgadož pačkocť syň ęš velezěst. Stukacť tetāsť valmalov i meriť: „Noldatado udomo?”

Tetāsť ansāk saš službastro. Son meri tenst: „sovado!” Cōraťne sovašť. Tetāsť ęziňze soda synst i meri: „A sodatado-li, cōryneť, kodamo-jak bobaskine, veľť pek tošna saimem, a juty-li tošnam.” Viška cōryneš meri: „Mon a sodan. Lelām a sody-li kodamo-jak?”

Pokš cōraš meri: „Mon sodan ve bobaskine, azdan melezěnk tui a tui?”

Tetāsť meri: „Jovtlik, parāk tošnam juty.”

Cōraš karmaš jovtneme:

„Āřasť-ajšť atāt babat kavonest. Uľnesť synst kavto cōrynest. Atāsť ulneš ohotnik.”

Avaš čarkoć — ne synst cōratně i meri: „Ja, saty jovtlems: moń melem mołś bobaskeděť.”

A tetáš meri: „Jovtlek, jovtlek, cōrynem: moneń mazy marävi bobasketěť.”

Cōryneš tago karmaš jovtleme i jovtlize pede-pev ěš ěřämöšt. Koda vese jovtlež prädovst, cōratně jovtyž präst tetäst-avast turtov. Tetáš sajs uzere i keriksělse avant pränzo. Cōratně nělgiž kectěnzě uzerent — ěžiz makst avast čavmoks. Avaš sükunáš tetäst piłks i tetáš prostize.

Omboce čistě pokš cōraš sainze tetätneń-avatneń i viška bract ěstěnzě ěřämo.

Viška bract putyze knäzeks ěš mastorozonzo i tečemeń čis ěřit toso: pokš cōraš inäzoroks, viškineš knäzeks. Ułs istä, koda sörmadozel narmunst tutmaso: pokš cōraš sěvize sedeenzě — teevs inäzoroks. Viška brac sěvize maksonzo — teevs knäzeks.

Makar Evsejev. Ễrźän jovkst // Purnyńze M.E. Evsejev — Moskva: SSSR-ěń Narotněń centralnoj izdatelstvaš, 1928

